BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

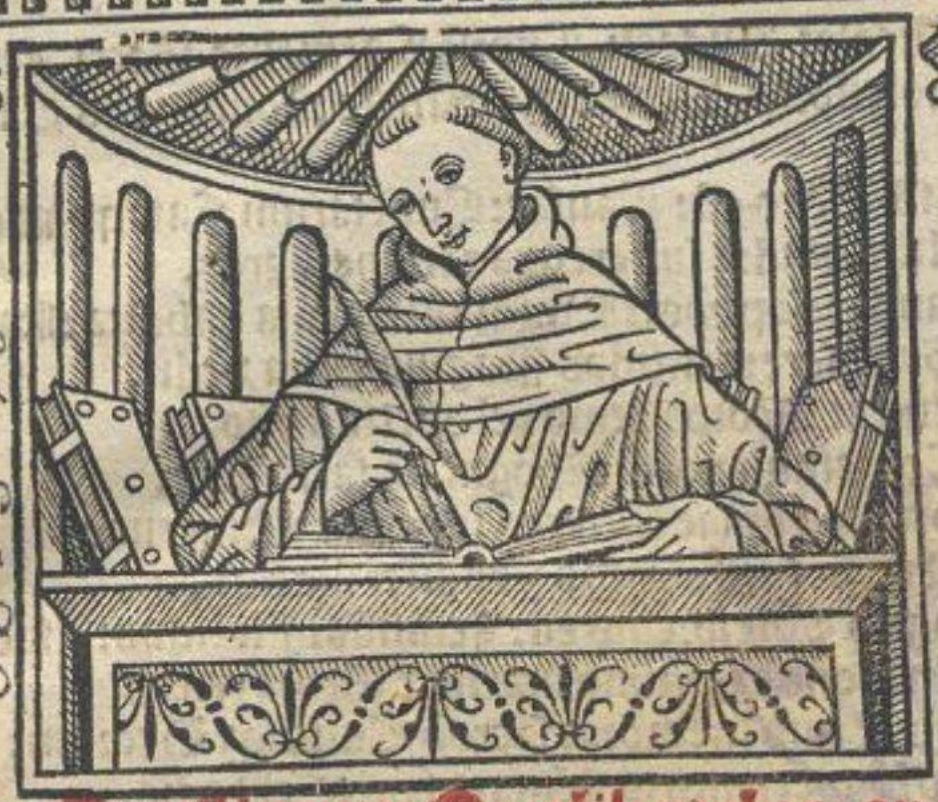
~~36 - 3 - 18~~

C. 34. 1. 18

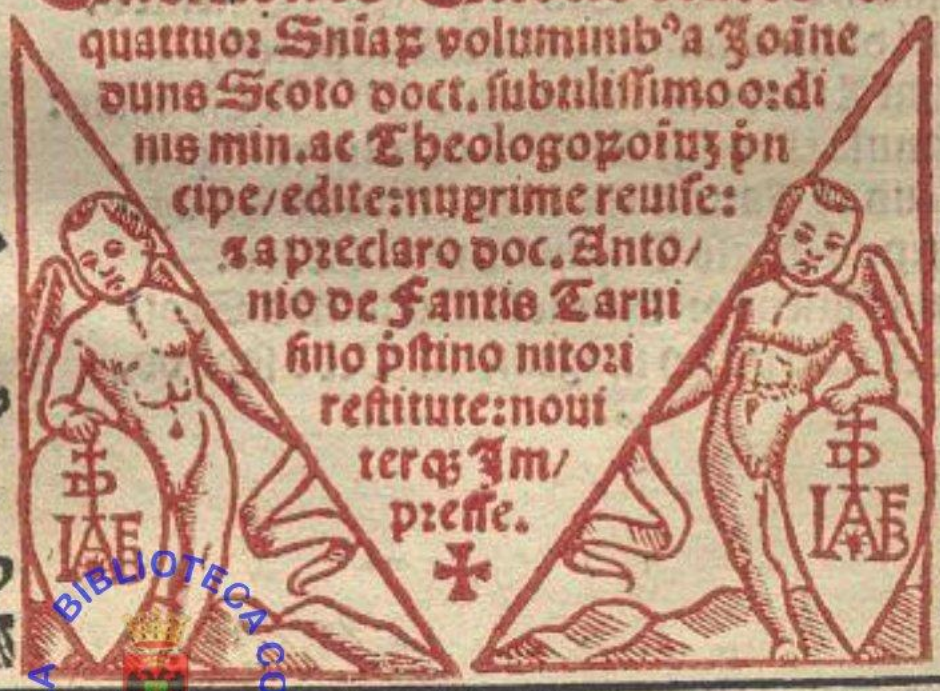
BIBLIOTECA COMUNALE
DI
CASTELGIOVANNI

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

Questiones Quolibetales ex quattuor Sniar voluminib⁹ a Ioāne duns Scoto doct. subtilissimo ordinis min. ac Theologoꝝ iux ꝑncipe/edite: nuprime reuise: ac ꝑclaro doc. Antonio de Fantis Taruisino ꝑstino nitori restitute: nouiterq; Impresse.

BIBLIOTECA COMUNALE DI FANO

Ex libris S. Joseph. Min. Conv. Castellanae

Nicolai Audecti Cyprij Carmelite Sacri Luminis professoris Terraeqz Sancte prouincialis Carmen.

Quid Deus est: Causae: Cunctarum Fataqz Rerum:
Astra quid: & superi qua ratione Lares.
Grande Sophos: Mundi Miracula & abdita Multi
Scripsere: & nitidos Pagina culta dedit.
Altius at Scoto Nemo vel doctius vno.
Tergemini docuit Dogmata sacra Dei.
Gloria cecropiae Veteres superare Mineruae
Que potuit Scotus Frugifer ille fuit.
Longus & hic breuis est: Ieiunus: Floridus: Asper:
Sermone & minimo maxima Sensa refert.
Dum Ritus memorat sacros Cultusqz Deorum:
Ipse aperit miris stēmata sancta Modis.
Et quum cōtendit Causas penetrare latentes:
Nil dici humano doctius Ore potest.
Verum Liuor edax Scotum: Cariosa Vetustas:
Emula Morsqz Animis occuluere Dolis.
Vnicus at Fantis Scotice Virtutis Imago
Eripuit stygio Dogmata mersa Lacu.
Omnia splendori mendosa Volumina Scoti
Restituit prisco magnus in Orbe sophos.

BIBLIOTECA COMUNALE DI ENNA

Cōnes Quolibetales Joānis Duns Scoti Doctoris Subtilissimi Ordinis Minorū ac Theologorū Principis feliciter incipiūt.

Quolibeta

Plato ne in thi meo. Arist. 11 c. 12. me taph. Auer. c theolo. Auic. 2. meta. ca pi. 5.

Possz di uidi i. 7. qll. quo. rū pmū 6. scō m tertiū ārtuz qll. alio

Uncte res difficiles ait Salomō Eccle. j. c cur intelligat eas ee difficiles subdit. nō pt eas homo explicare sermone. sm igit distinctionē rep pt accipi distinctio difficilium qōnum. Res aūt prima sui diuisione diuidit pōt in rem creatam c increatam: siue in rē a se c in rē ab alio hītem ee. sive in rē necessariam c rem possibilem. siue in rē finitā c infinitā. Res át increata a se infinita c necessaria deus est. Res autez creata ab alio possibilis c finita cōi nomine dicitur creatura. De vtraqz re pposite sunt alique qōnes. Iterū in diuinis res accipit eētialiter c notionaliter: iuxta illud Aug. 1. ō doc. christiana. c. 1. res quibus fruendum est sunt pr filius c spiritus sanctus eadēqz trinitas. vna quedam summa res cōis omnibus fruētibus ea. In prima parte autoritatis agit de res psonalr. In secūda eētialr. Fuerūt igit aliq questa in diuinis de re eētiali: aliqua de notionali siue psonali. vnicū aūt quesitum erat de ordine essentialium ad notionalia. Illud vnicum primo ponit vtpote ex cuius solutione patebit ordo procedendi circa alia quesita. Est igitur.

Questio. I.

rūvnicā q. 9tine ret.

Utrum in diuinis essentialia sint immediatiora essentie diuine: vel notionalia. Quō notionalia pbatur. que cōstituunt suppositā alicuius nature: sunt immediatiora ipsi nature qm illa q sunt proprietates nature: Notionalia aūt in diuinis ponunt suppositā nature diuine. Essentialia: nō: sz sunt qsi proprietates illius nature. igit ꝛc. pbatio maioris. natura immediate se hz ad suum suppositū proprium: qz de illo dī in primo modo dicendi per se nō aūt de aliqua pprietate: nec ecōuerso: sed tantū scdo mō. igit illud quo suppositū ponitur formalr immediatius se hz ad naturam qm proprietas aliqua. probatio minoris. Essentialia sunt cōia tribus personis. c per ꝓnās per nullus essentiale constituit suppositū. igitur per notionale: sunt etiā essentialia pprietates nature sm Bañ. c. 3. si bonū inquit: si iustū: si sapiens: si qcunqz aliō dicas: non naturam dicis deū: sed que circa naturaz. Et Augustinus. 15. de trī. c. 5. vel. 9. Si dicam eternus imortalis iustus bonus. beatus spiritꝰ: horum omnium nouissimū qō posui videtur significare substantiam. cetera vero huius substātie qlitates. Ad oppositū pi essentie immediatiora sunt illa que sunt pfectiones simpliciter: qm que nō sunt hmōi. essentialia sunt pfectiones simplr: notionalia nō: ergo ꝛc. probatio maioris. prime pfectioni immediatiora sunt illa q magis hnt rōnem pfectionis simplr qm que nō hnt eētia aut diuina ē prima pfectio. pfectiones aūt simplr hnt magis rōnem pfectionis qm illa q nō sunt pfectiones simplr. probatio minoris. Anselm. monol. 15. essentiale est in quolibet melius ipsum qm nō ipm. sed tale dr pfectio simplr: notionale nō est hmōi qr cum quelibet persona careat aliquo

notionali: careret aliquo qđ esset in quolibet melius ipsum ḡ nō ipsuz: ⁊ ita quelibet persona non esset simplr perfecta quod est inconueniens.

Respondeo ꝑ Primo ad intellectū que stionis sunt aliqua necessaria ptermittenda. ꝑ Secundo questio soluenda. ꝑ Tertio contra solutionez qōnis dubia occurrentia excludenda.

De primo hic querit de ordine immediationis istorum duorum essentialis ⁊ notionalis in comparatione ad essentiam diuinā. Videak ergo primo intellectus istorum quattuor terminorū qui ponunk in titulo qōnis. ꝑ Scz essentia. ꝑ Essentiale. ꝑ Notiōale. ꝑ Et īmediatius. ¶ De primo in diuis necessario est aliqua entitas realis siue ex natura rei. ⁊ hoc in existētia actuali: alioquin nihil esset ibi reale in actu. Illa entitas realis actualis siue ponatur oīno vnica: siue ponak aliquo modo distinctio rei vel rōnis semper erit ibi ponere de necessitate aliquam entitatē realem primā vnicam que nō presupponat aliquā priorē. Si enim quelibet presupponeret priorē: nulla esset prima. ⁊ per cōsequēs nec aliqua alia esset posterior. Illam etiā primam entitatem opz esse absolutā: siue ad se: qz ꝛm Augu. 7. de tri. c. j. vel. 3. omnis essentia que relatiue dicik est aliquid excepto relatiuo. Et ꝛm ipsuz ibidez in principio. 3. si nō est aliquid ad se: nō est oīno ḡ relatiue dicak. ꝑ Habek ergo ista conclusio ḡ in diuinis oportet ponere aliquā entitatez realem in existentia actuali ⁊ aliquaz vnicā primam nulla ei ad se. ꝑ Ista realis entitas que est in deo cū sit prima ratio essendi simpliciter: rōnabiliter a sanctis vocat essentia vnde Aug. 7. de trinit. c. 4. in fine quod est sapiētie sapere ⁊ qđ potētie posse: ⁊ eternitati eternum esse ⁊ iustitie iustū esse. hoc est essentie ipsuz esse ⁊ infra. c. 4. vel. 13. ab eo qđ est esse appellak essentia. ppter qđ deus ipse cui ꝑpriissime ⁊ vrissime cōuenit esse verissime dicik essentia. ⁊ hoc primo dicēte Augustino ibidem. c. 5. vel. 13. Manifestū est deum abusiue vocari substantiā. vt nomine visitatiori intelligak essentia qōvere ac ꝑprie dicik. ita vt fortasse solum deuz oporteat dici essentiaz. Est enim vere solus qz incōmutabilis idqz nomen suum suo famulo enūciauit moysi cū dixit. ego sum qui sum. sed tñ siue essentia dicak qđ ꝑprie dicik. siue substantia quod abusiue dicik vtrūqz ad se dicitur: nō relatiue ad aliquid. hec ille. ꝑ De ista essentia siue minus ꝑprie substātia ḡ ipsa sit sola ratio simpliciter essendi in diuinis cuicūqz. habek ibidē. c. 6. vel. 14. substātia patris ipse pater est: nō quo pater est: sed quo est. hec ille: ⁊ intelligit ḡ essentia non est ratio formalis patri essendi patrē. sed essendi simplr. Huic cōcordat Bama. c. 12. dicēs sic: videk quidē principalius omniū que de eo dicunt nomen esse: qui est. ⁊ hoc probat p illū Exo. 3. qui est ⁊c. ⁊ subdit. totum enim in se cōprehēdēs hz esse velut quoddam pelagus substantie infinitū ⁊ interminatū. hec ille. Recte ergo in diuinis in cōparatione ad essentiā tāq̄ ad entitatē simplr primā ⁊ absolutaz cōsideraf omnis ordo cuiuscūqz siue quorūcūqz que in diuinis sunt. ¶ Cōtra ista que dicta sunt de isto termino essentia pōt obiici dupliciter. ¶ Prio sic per auctoritatē Bama. adductaz: totum in se ⁊c. ergo ꝛm istam auctoritatem essentia includit totam perfectionem diuinā: sed tota perfectio diuina cōsistit in omni perfectione simpliciter: qz quacūqz non inclusa: non habek totalis perfectio: nō ergo essentia est precise ista prima entitas distincta qualitercūqz cōtra essentialia. immo est vna totalis entitas vnitiue includens omnia essentialia: cui videk concordare illud vocabuluz qđ dicit: pelagus: ppter imensitatē cōtinentie vnitiue. ꝑ Hoc confirmatur per illud Anſ. deus ē quo maius excogitari nō potest: sed quacūqz vnica perfectione

Lib. 5. tri. c. 4 L

Exo. 3

B

2. meta. t. c. 10.

5. ca. cir ca finez.

simplici nō includente omnez pfectionem simplr pōt aliquid maius excogitari; vtputa entitas aliqua omnem perfectionē cōtinens vnitiue. ergo essentia diuia est talis entitas includēs vnitiue oēm perfectionē simpliciter.

¶Scōo ad idez arguit sic. In omni creatura essentia eo modo quo distinguitur ab existētia videt esse prior illa sicut potentiale ⁊ susceptiuū est prius actu susceptō. ergo videt simlr i deo: sed ꝑm dicta Aug. ⁊ Bam. iam adducta: essentia accipit ꝑ existētia actuali sicut appet per illam auctoritatem Exodi qua ambo vtunt. qui est ⁊c. ergo ꝑm istas auctoritates existentia est prima entitas ⁊ non essentia: vt essentia. vel saltē ille auctoritates hoc non ostendūt.

¶Ad primū quere solutiones sup primū di. 8. q. 3. de attributis.

Additio ¶Ad primū dici potest ꝙ essentia includit totam perfectionez diuinam vnitiue ⁊ idētice: licz nō formalr comprehēdat oēs pfectiones diuinas: ⁊ sic intelligendum est dictum Bama. vt ptz in. 5. dist. 8. q. 3. principali circa finem qōnis. perfectiones ille etsi sint idētice essentia tamen distincte sūt ex natura rei ⁊ formalr. ꝓ Ad cōfirmationem de Anselmo ptz pariter ꝙ essentia est vnitiue ⁊ identice omnis perfectio: non tn formaliter ⁊ ex natura rei. vnde licz quelibet perfectio simplr sit formaliter infinita: nō tamen radicalr cuiusmodi est essentia ⁊ existētia dei.

¶Ad scōm dici pōt ꝙ essentia ⁊ eius existētia in creaturis se habent sicut qualitas ⁊ modus. ideo distinguunt. In diuinis autem existentia est de cōceptu essentie ⁊ ꝓdicatur in primo modo dicendi per se sic ꝙ ꝓpositio illa per se est prima ⁊ immediata ex quatuor oēs alie resoluuntur vt ptz in primo distin. 2. q. 2. Quere in. 4. 40. dist. 13. ⁊ primo reportationis di. 45. q. 2. ⁊ dist. 2. parte 2. q. 2. ⁊ infra. q. 3. arti. 3. ⁊. 2. distin. 5. q. 2. plura ad propositum harum obiectionum.

allonus.

¶Aliter dicit hic ꝙ ista ratio si quid valet videt esse cōtra illud qō. q. supponit. s. aliquā esse imediationē essentialis ad essentiā quo supposito quesit que ⁊ quanta. pro isto aūt supposito arguit: qz omnis pfectio simplr est simplr simplex. ꝓbat. si est aliquo modo resolubilis in distincta. sint. a. ⁊. b. neutrum pōt esse pfectio simplr simplex: qz tunc vnū nō faceret per se vnū cum reliquo: qz non est per se vnum ex quibuscūqz distinctis nisi vnū sit sicut actus ⁊ aliud sicut potentia.

Dealtero termino. s. essentiale. duplex distinctio videt. ¶Una ꝙ alr vtuntur cōiter hoc noie essentiale phi. ⁊ aliter theologi spāliter in diuinis. ꝓ Naz in phia accipit cōiter essentiale: vt distinguitur ꝓtra accidentale: ꝓout accidētale continet sub se omne accidens p accidens: siue accidēs cōmune: ⁊ accidens per se: siue proprium. Unde sbi essentiale dicit qō per se includitur in essentia: quēadmodum in composito reali materia ⁊ forma dicūtur sibi essentialia: ⁊ in cōposito rationis vel in ipso diffinito genus ⁊ differentia dicuntur partes essentiales rationis siue rei diffinite. ꝓ Theologi vero aliter vtuntur hoc nomine essentiale in diuinis. Luz enim essentia sit omnino primū: vt iam dictuz est. ⁊ simliter est cōe cōitate reali: qz dicit de qualibet persona ⁊ de oibus singulariter: ⁊ iō qōcunqz etiam aliud predicet simili modo in diuinis dicitur essentiale: qz simile essentie in modo ꝓdicandi: siue in cōitate reali. Et per oppositum notionale dicit illud qō nec sic predicatur nec habet talez cōitatez: sed qō pertinet ad notitiam distinctiōis psonaruz. Sic ergo distinguit theologus essentiale contra notionale. ꝓ De hoc Augustinus. 5. de trini. c. 5. In rebus creatis atqz mutabilibus qō nō ꝑm substantiam dicit: restat vt ꝑm accidens dicatur. In deo aūt nihil ꝑm accidens dicitur: nec tamen omne qō dicitur ꝑm substantiā dicit. dicitur enim ad aliqd sicut pater ad filiū: ⁊ filius ad patrē.

¶Ala 5

hec ille. Vult ergo q̄ in creaturis distinguit ēntiale ꝑtra accidētale. In diuinis aūt nō distiguit cōtra accidētale: sed cōtra relatiuū ad intra. q̄. s. dicit relationē ꝑsone ad ꝑsonā: z ꝙ ꝫñs pertinet ad distinctā notitiā ꝑsone a ꝑsona: z ꝫō vt datur regula ibi. c. 4. de dictis ꝫ ꝫo subſtantialiter z relatiue cōiter dicit notionale: ſz Aug. hoc vocabulo nō est vſus: ſz sit vſus vocabulo relatiui vel ad aliqd. ¶ Ex isto scō ꝑz breuiter de tertio vocabulo quid sit notionale: qr omne notionale est relatiuū ad intra: z ecōuerso. essentiale aūt non est relatiuuz ad intra: qr tūc esset cōe z nō cōe. ¶ Secūda distinctio huius vocabuli: qō est essentiale ꝑut in diuinis ſpāliter accipit pōt poni talis. ꝑ Qō aliqō est essentiale qō importat respectuz ad extra. ꝑ Et aliqō nō. ꝑ Istius distinctionis primo primū mēbruz exponat. postea scōm probatur qr fortitan ab aliquibus posset negari. ¶ De primo certuz est: qr si deus dicat relatiue ad extra: opz q̄ illa relatio ꝙueniat deo ꝑm aliquod fundamentuz ꝑpriū: qmō cōparatur deus ad extra nisi ꝑm aliqō intrinsecū sibi: z illud pōt dici fundamentū. Ex isto fundamento intrinseco cum sit reale: z respectu ad extra cum sit rōnis: non pōt esse aliquid habens cōceptū per se vnū. ergo si aliqō nomen simul importat illud intrinsecum deo qō est fundamētum comparationis ad extra. z cum hoc illam cōparationem ad extra. illud nomē vel non significabit conceptū per se vnū vel non significabit ambo illa: sed tm alterū significabit z alterum cōnotabit. Essentiale ergo in diuinis: qō scz habet conceptū per se vnum nō includit simul z per se absolutum z respectum ad extra. nec per cōsequēs si includat respectū ad extra ꝑ se illum includit. sed principaliter z primo z per se includit absolutum qō est fundamētum. illum autez respectum cōnotando includit: z hoc modo intelligitur primus mēbrum huius distinctionis.

¶ De secūdo mēbro huius distinctionis vices sorte q̄ nullū est ēntiale nō includēs respectū ad extra: ſz sola essentia est huiusmodi. qōcūqz aūt aliud cōe tribus vel est respectus ad extra vel includēs respectum ad extra. ¶ Quia vero solutio qōnis dependet ab ista distinctione essentialis ꝓ̄i positā q̄. s. aliqō essentiale est absolutum ad intra. aliqō vero dicit respectū ad extra. Ideo probo scōm mēbrum qō negādū fortitan alicui videret. ꝑ Secz q̄ aliqō essentiale nō includit aliquē respectū ad extra. ꝑ Primo per rōnē fundatā in auctoritate sumpta ex rōe ꝑfectionis simplr. ꝑ Scōo per rōnē sumptā ex rōne diuine essentie. ꝑ Tertio per rōnez sumptā ex rōne intellectus diuini. ꝑ Quarto ex rōne actus vel opationis diuine. ¶ Prima rō talis est qō est ꝑfectionis simplr nō includit per se relationē ad creaturā: ſz aliqō essentiale in diuinis est ꝑfectionis simplr. ergo ꝛc. ꝓbatio maioris. ꝑfectio simplr nō includit aliquid per se cui repugnat per se rō perfectionis simplr: qr tunc nō esset in quolibet melius: cuz includat aliqd cui repugnat ratio ꝑfectionis simplr. Sed relatiōi ad creaturā repugnat q̄ sit perfectio simplr: cū sit ad terminū imperfectuz z potētialē: qō autē necessario coexigit aliqō ens potentiale eo mō quo relatio coexigit terminū tanq̄. s. aliqd secuz simul natura vel ꝓ̄ius. illud sic coexigens nō est simplr necessarium nec per cōsequēs simplr perfectū. minor ꝑz ex intentione Anſ. monol. 15. vbi ponit talem distinctionez quicqd est ꝑeter relatiua. ꝑ Aut ē tale vt omnino melius sit ipsum q̄ non ipsum. ꝑ Aut tale vt non ipsum in aliquo sit melius q̄ ipsum. Et exposita z declarata ista distinctione concludit. sicut nephas est putare vt substantia summe nature sit aliquid quo melius sit aliquo modo non ipsum q̄ ipsum sic necesse est vt sit omnino quicquid melius est ipsum q̄ non ipsuz. Et postea infert in speciali quid non est.

a. l. quia tūc esset in quolz melius cū sit perfectio simplr z nō esset l qlibet ꝛc.